

Ministerie van Defensie
Militaire Inlichtingendienst

Postbus 20701
2500 ES 's-Gravenhage

- Aan: Zie verzendlijst

Telefoon [REDACTED]
Telefax [REDACTED]
Telex KYDER/BIV NL 33763

Uw brief	Uw kenmerk	Ons nummer	Datum
Onderwerp		DIS/91/153/074	13 januari 1992
CVIN-bijdrage			

1. Als bijlage bied ik U aan de MID-bijdrage ten behoeve van de CVIN-vergadering van 16 januari 1991.
2. Zonder bijlage is deze brief ongeclassificeerd.

Het Hoofd Militaire Inlichtingendienst

[REDACTED]
Korporaal der Grenadiers

Bijlagen
één

Bezoekadres
Kalvermarkt 28
's-Gravenhage

Doorkiesnummer
[REDACTED]

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden.

Verzendlijst behorende bij brief nr. DIS/91/153/094 d.d. 13 januari 1992

Aan:

Exemplaar nr.:

Voorzitter CVIN	1
Hoofd BVD t.a.v. [REDACTED]	2
Hoofd IDB	3
BuZa/DAV	4
BuZa/AMAD t.a.v. Drs [REDACTED]	5
Plv. Hoofd MID/KM	6
Plv. Hoofd MID/KL	7
Plv. Hoofd MID/KLu	8

Intern:

H/MID	9
HSI/MID	10
HMA/MID	11
HPEA/MID	12
Bureau MA	13 t/m 16
Bureau PEA	17 t/m 20
MID-Archief	21

BIJLAGE behorende bij brief
nr.: DIS/92/153/047
d.d. 13 januari 1992

CVIN-BIJDRAGE VAN DE MILITAIRE INLICHTINGEDIENST D.D. 16 januari 1992

A. MILITAIRE-POLITIEKE ONTWIKKELINGEN

● Gemenebest van Onafhankelijke Staten

Op defensie-gebied blijven de opvattingen van de GOS-staten sterk uiteenlopen, met Rusland en de Oekraïne als belangrijkste opponenten. De Russische [REDACTED] heeft zich na de vorming van het Gemenebest opnieuw uitgesproken vóór een gezamenlijk opperbevel over alle strijdkrachten. De Oekraïne, Azerbaydzhan en Moldova wijzen het voortbestaan van gezamenlijke, niet-strategische strijdkrachten af en hebben maatregelen genomen die op korte termijn moeten leiden tot eigen strijdkrachten op basis van de in deze republieken gelegeerde Sovjet eenheden. Witrusland, Uzbekistan en Turkmenistan hebben duidelijk gemaakt eveneens op deze basis eigen strijdkrachten te zullen vormen. De GOS-staten hebben slechts overeenstemming bereikt over een gezamenlijk opperbevel over de militair-strategische strijdkrachten en in principe ingestemd met het recht van elke staat om eigen strijdkrachten te vormen.

Met name wat betreft de vraag welke onderdelen tot de militair-strategische strijdkrachten gerekend moeten worden en de wijze waarop niet-strategische onderdelen van de strijdkrachten door de republieken kunnen worden overgenomen bestaan belangrijke verschillen van opvatting. De Russische regering onderschrijft doorgaans de opvattingen van de door Russen gedomineerde militaire leiding, staat een brede interpretatie van het begrip militair-strategisch voor en is van mening dat voor overheveling van de niet-strategische strijdkrachten naar de republieken een periode van twee à drie jaar nodig is.

Volgens de centrale defensieleiding zou ongeveer de helft van de op het grondgebied van de Oekraïne gelegeerde strijdkrachten (250.000 van de ca.450.000 man) tot de strategische strijdkrachten behoren, waarmee in essentie slechts de landstrijdkrachten tot de niet-strategische middelen gerekend zouden worden. Ook de Zwarte Zee Vloot wordt van Russische/militaire zijde grotendeels tot de strategisch-militaire middelen gerekend.

Deze opvattingen worden niet gedeeld door de Oekraïense regering, die niet alleen de landstrijdkrachten, maar ook een aanzienlijk deel van de luchtstrijdkrachten en de gehele Zwarte Zee Vloot tot de niet-strategische strijdkrachten rekent. De Oekraïense president Kravchuk heeft inmiddels bij decreet het opperbevel over alle niet-strategische strijdkrachten in de Oekraïne, waaronder de Zwarte Zee Vloot, op zich genomen en eist van de militairen op zijn grondgebied een eed van trouw aan de Oekraïne.

Zowel de uitleg die de Oekraïne aan de Gemenebest-accorden geeft, als de snelheid waarmee en de wijze waarop zij een en ander ten uitvoer brengt stuit bij de centrale defensieleiding en Rusland op weerstand. Met name Het Oekraïense voornemen de integrale Zwarte Zeevloot over te nemen heeft in de voorbije twee weken geleid een openlijk conflict tussen Kiev en Moskou. Voor de Zwarte Zeevloot is echter een overgangsregeling gevonden, waarbij naar verluidt het merendeel onder centraal gezag zal blijven.

Dezerzijds wordt aangenomen dat het optreden van zowel [REDACTED] als [REDACTED] in deze crisis werd ingegeven door tactische politieke overwegingen. Voor [REDACTED] is behoud van goede relaties met de centrale defensieleiding in het geding en het afleiden van de aandacht van binnenlandse problemen. Voor [REDACTED] bood de crisis te gelegenheid om zich te profileren als voorvechter van de Oekraïense belangen.

Aangenomen wordt dat zowel de Russische als de Oekraïense regering beseffen dat deze in de Oekraïne gestationeerde, maar vooral door Russen bemande Zwarte Zeevloot alleen op basis van een politiek accord een effectieve militaire macht kan blijven vormen. Immers het is niet mogelijk om tegen de wil van de Oekraïne de Zwarte Zeevloot onder centraal gezag te houden zonder een relocatie van de vloot naar Russisch grondgebied. Dat is echter wegens het ontbreken van voldoende faciliteiten en huisvesting praktisch onmogelijk. Voor de Oekraïne betekent de Zwarte Zeevloot evenmin een versterking zolang een groot deel van de (Russische) officieren niet bereid is Oekraïens opperbevel te accepteren.

Momenteel liggen alle Zwarte Zee vloot-eenheden in de (Oekraïense) havens Nikolayev en Sevastopol. Er zijn geen indicaties dat binnenkort eenheden zullen vertrekken. De grootste GOS-combattanten van de Zwarte Zee vloot zijn: Te Sevastopol 2 MOSKVA-klasse eenheden, 3 KARA-klasse eenheden en 1 SLAVA-klasse eenheid. Daarnaast liggen op de Nikolayev-werf twee KARA-klasse eenheden in groot onderhoud en zijn drie grote eenheden in aanbouw: twee vliegkampschepen: KUZNETSOV-klasse CVHM "Varyag", en een eenheid van de nieuwe ULYANOVSK-klasse. Daarnaast is nog de SLAVA-klasse kruiser "Adm Lobov" in aanbouw.

B. MILITAIRE AKTIVITEITEN/ ONTWIKKELINGEN

1. (●) LANDSTRIJDKRACHTEN

(●) Gemenebest van Onafhankelijke Staten (GOS)

(●) Baltische Republieken

3. (●) LUCHTSTRIJDKRACHTEN

Algemeen

4. (●) ZEESTRIJDKRACHTEN

(●) Recente ontwikkelingen en vooruitzichten

(●) KUZNETSOV CVHM-113